

« به نام خدا »

درس اول : الحروف المشبهة بالفعل و لا النافية للجنس

به حروفی مانند " **إِنَّ** ، **أَنَّ** ، **كَأَنَّ** ، **لَكِنَّ** ، **لَعَلَّ** ، **لَيْتَ** " حروف مشبّهة بالفعل گفته می شود.

این حروف بر سر جمله اسمیه می آیند و اعراب مبتدا را « **منصوب** » می کند.

* نکته: دیگه مبتدا و خبر نداریم ← اسم و خبر داریم.

اللَّهُ غَفُورٌ   إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

مبتدا خبر   اسم إِنَّ خبر إِنَّ

* اسم حروف مشبّهة بالفعل ضمیر هم می تواند باشد ← "ضمیر مفعولی"

لَعَلَّهُمْ يَعْقِلُونَ.   كَأَنَّكَ ضَاحِكٌ.

«معانی حروف مشبّهة بالفعل»

(1) **إِنَّ** = قطعاً ، همانا ، بدرستی ..... / تیکه است.

↓ (برای تأکید جمله ی بعد از خود بکار می رود) / غالباً اوّل جمله میاد.

" اگر « **إِنَّ** + ما » : **إِنَّمَا** ← دیگر جزء حروف مشبّهة بالفعل نیست."

(۲) أَنْ = که / ترجمه اش اجباری است. (حرف ربط)

وسط جمله میاد.

(۳) كَأَنَّ = گویی ، مانند (برای بیان تشبیه بکار می رود)

(۴) لَكِنَّ = ولی ، امّا (برای رفع ابهام بکار می رود)

(۵) لَيْتَ = ای کاش (أَسْلُوب تَمَنِّي)

(۶) لَعَلَّ = شاید ، امید است (أَسْلُوب تَرْجِي)

- لیت التّلمیذُ یَدْرُسُ = کاش دانش آموز درس بخواند.

- لیت المعلّم ذهب = کاش معلّم می رفت / کاش معلّم رفته بود.

علیرضا افشار

لای نفی جنس

لا + اسم = هیچ.....ی نیست / وجود ندارد.

اسم لای نفی جنس :

① نکره   ② جامد   ③ منصوب   ④ ~~أَلْ تَنوین~~

- لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ : هیچ خدایی جز الله نیست.

- لا تَلْمِذَ فِي الْمَكْتَبَةِ : هیچ دانش آموزی در کتابخانه نیست.

- جملات مهم درس-

- لا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا.

- لا شَعْبَ مِنْ شُعُوبِ الْأَرْضِ.

- لا كَنْزَ أَغْنَى مِنَ الْقَنَاعَةِ.

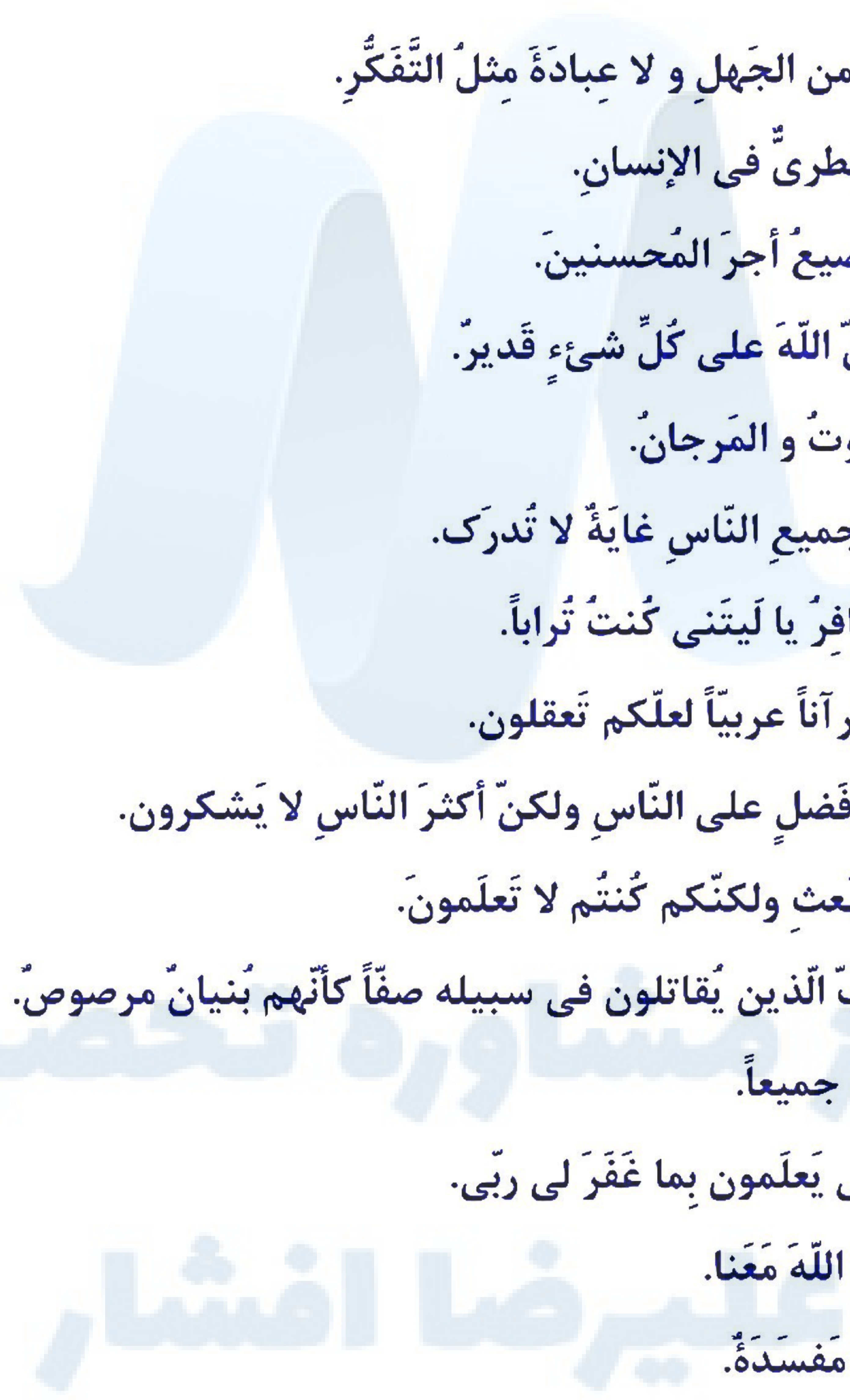
- لا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ.

- لا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ.

- لا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ.

- لا فِقْرَ كَالْجَهْلِ وَ لا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ.

- لا سَوْءَ أَسْوَأَ مِنَ الْكَذِبِ.

- لا دینَ لِمَن لا عهدَ لَهُ.
- لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.
- لا فِقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ و لا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ.
- إِنَّ التَّدْيِينَ فِطْرِي فِي الْإِنْسَانِ.
- إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.
- قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
- كَانَهُنَّ الْيَاقُوتُ وَ الْمَرْجَانُ.
- كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرَكُ.
- وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا.
- إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ.
- إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ.
- فَهَذَا يَوْمَ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.
- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ.
- إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا.
- يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي.
- لَا تَحْزَنُ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا.
- فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ.

درس دوّم: الحال (قید حالت)

حال در عربی = قید اسم

انواع حال:

- حال مفرد
- حال جمله اسمیه
- حال جمله ی فعلیه

قیافه ی حال مفرد

- ۱ نکره   ۲ منصوب   ۳ مشتق (چون معنای وصفی دارد)
- عموماً اسم «فاعل ، مفعول ، مبالغه»

"نکته": حواست باشه حال نقش دیگه نگیره (مفعول به دوّم در دو مفعولی ها ، خبر افعال ناقصه و....)

- اِشْتَغَلَ مَنْصُورٌ فِي الْمَزْرَعَةِ نَشِيطًا.

«حال مفرد»

- كَانِ الطَّالِبُ نَشِيطًا. ~~حَال~~ «خبر كان»

* حال جمله ی اسمیه *

← معنای «در حالیکه.....»

جمله ی فعلیه + واو حالیه + حال جمله ی اسمیه

- و يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ.

حال جمله ی اسمیه

* حال جمله ی فعلیه *

فعلی که بعد از اسم "معرفة" می آید و حالت اسم معرفه را توضیح می دهد.

- رَأَيْتُ الطَّالِبَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ فِي الْمَسْجِدِ.

نکته ۱: اگر حال جمله ی فعلیه فعل «ماضی» باشد، اصولاً با عبارت "وَقَدْ..."

می آید: رَجَعَ مِنْ مَكَّةَ وَقَدْ شَاهَدَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ.

حال جمله ی فعلیه

← حواست باشه حال جمله ی فعلیه با جمله ی وصفیه اشتباه نشه!!!

+ حال جمله ی فعلیه راجع به اسم معرفه صحبت میکنه.

+ جمله ی وصفیه راجع به اسم نکره صحبت میکنه.

- رأیتُ الطالبَ يبتسمُ.

حال

- رأيتُ طالباً يبتسمُ.

جمله ی وصفیه

«نحوه ترجمه ی حال جمله ی فعلیه»

فعل اصلی (ماضی) + جمله ی حالیه (مضارع)

- جاء الأنبياءُ يبشرونَ : پیامبران آمدند در حالیکه بشارت می دادند.

فعل اصلی (ماضی) + جمله ی حالیه (ماضی)

- جاء التلاميذ و قد ضحكوا : دانش آموزان آمدند در حالیکه خندیده بودند.

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

ذوالحال (صاحب حال)

ذوالحال بودن نقش نیست.

همواره یک اسم معرفه است.

قطعاً از جهت جنس و تعداد با حال مطابق است.

الزاماً نزدیکترین اسم به حال نیست.

باید نقش اصلی باشد. (فاعل ، مفعول ، نائب فاعل)

- المسلمون يذهبون مبتسمين. (صاحب حال ضمير بارز واو)

- جملات مهم درس -

- رأيتُ الوالدَ ، مسروراً.

- ذهبتُ البنتُ ، فرحةً.

- اشتغلَ منصورٌ في المزرعةِ نشيطاً.

- وقفَ المهندسُ الشابُّ في المصنعِ مُبتسماً.

- اللاعبونَ الإيرانيونَ رجَعوا من المُسابقةِ مُبتسمينَ.

- هاتانِ البنتانِ قامتَا بجولةٍ علميةٍ في الإنترنتِ مُبتسمتينِ.

- وصلَ المسافرانِ إلى المطارِ متأخرينِ وركبا الطائرةَ.

- تجتهدُ الطالبةُ في أداءِ واجباتها راضيةً.

- يُشَجُّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ.

- الطَّالِبَتَانِ تَقْرَأَانِ دُرُوسَهُمَا مُجِدَّتَيْنِ.

- رَأَيْتُ الْفَلَّاحَ وَهُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ.

- أَشَاهِدُ قَاسِمًا وَهُوَ جَالِسٌ بَيْنَ الشَّجَرَتَيْنِ.

- وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا.

- لَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلُونَ.

- فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ.

- يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُرْضِيَةً.

- شَاهِدَ الرَّجُلُ جَمَاعَةً مِنَ الْمُسَافِرِينَ وَاقِفِينَ.

- مِنْ أذْنَبَ وَهُوَ يَضْحَكُ ، دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ يَبْكِي.

- يَبْقَى الْمُحْسِنُ حَيًّا.

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

درس سوم : أسلوب الإستثنا و أسلوب الحصر

اگر بخواهیم کسی را چیزی را از یک مجموعه جدا کنیم از «أسلوب استثنا» استفاده میکنیم.

أسلوب استثنا ۳ رکن دارد:

- مستثنی
- أدات استثنا
- مستثنی منه

مستثنی: کلمه ای که از حکم ماقبل خود جدا می شود / همواره بعد از إلا

أدات إستثنا: کلمه ی «إلا» که به کمک آن أسلوب استثنا ساخته می شود.

مستثنی منه: حکم اصلی که مستثنی از آن جدا می شود / قبل از إلا ظاهر

میشود. (نقش نیست)

– ذَهَبَ الطَّلَابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ إِلَّا مُحَمَّدًا.

مستثنی منه

مستثنی

*** نکته : **إِلَّا** ≠ **أَلَّا**

إِلَّا «أدات إستثنا» + اسم / **أَلَّا** «أَن + لا» + فعل مضارع منصوب

+ مستثنی تام (أسلوب إستثنا) = مستثنی منه حضور دارد.

+ مستثنی مفرغ (أسلوب حصر و إختصاص) = مستثنی منه حضور ندارد.

* نحوه ی تشخیص مستثنای تام و مفرغ *

۱- مثبت دیدی = تام

۲- «كُلّ، جميع، شیء، أحد» شیء و أحد صد درصده = تام

۳- مرفوع دیدی = مفرغ

۴- «هم» و «هنّ»، «کم» و «کنّ»، «ناااااا» = تام!!!

۵- فعل مفرد + **إِلَّا** = مفرغ

۶- هَل / أ = ترجیحاً مفرغ

* سوپاپ اطمینان: دست میذاریم رو **إِلَّا**، جمله قبل **إِلَّا** کامل بود = تام

جمله قبل **إِلَّا** ناقص بود و با مستثنی کامل می شد = مفرغ

+ ترجمه ی مستثنی مفرغ (أدات حصر و اختصاص) +

فعل منفی ← مثبت / إِلَّا ← فقط

- لا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ← فقط خدا را پرستید.

- جملات مهم درس-

- حَضَرَ الزُّمْلَاءُ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانِ إِلَّا حَامِداً.

- كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ بِالْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمَ.

- كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ.

- فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا ابْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ.

- كُلُّ عَيْنٍ بِأَكْبِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَعْيُنَ.

- كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ.

- كُلُّ شَيْءٍ يَرْخُصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبَ.

- لَا تَعْلَمُ زَمِيلَاتِي اللُّغَةَ الْفَرَنْسِيَّةَ إِلَّا عَطِيَّةَ.

- حَلَّ الطَّلَابُ مَسَائِلَ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَّا مَسْأَلَةً.

- مَا فَازَ إِلَّا الصَّادِقُ.

- مَا حَفِظَ الْقَصِيدَةَ إِلَّا كَاطِمٌ.

- ما شاهدتُ فی المَکتَبَةِ إِلَّا کَاطِماً.
- و ما الحیاةُ الدنّیا إِلَّا لَعِبٌ و لَهْوٌ.
- لا ییأسُ من روحِ اللّهِ إِلَّا القومُ الکافرون.
- إنَّ الإنسانَ لفی خسرٍ إِلَّا الذّین آمنوا.
- ما طالعت لیلَةَ الإمتحانِ کتاباً إِلَّا إِلَّا کتابَ العربیَّةِ.
- قرأتُ کتابِ التّاریخِ إِلَّا مصادِرَهُ.
- إشتريتُ أنواعَ الفاکههٖ إِلَّا أناس.
- لا تَقُلْ کلاماً إِلَّا الحقَّ.

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

درس چهارم : مفعول مطلق

- در زبان عربی به قید فعل مفعول مطلق می گویند.

چون قید فعله ← پس باید از جنس فعل باشد.

← (به مزید مجرد بودن فعل و مصدر دقت کن)

تنها اسم همجنس فعل ← مصدر فعل

قیافه ی مفعول مطلق = مصدر نکره ی منصوب ← مصدرأ

❖ دو نوع مفعول مطلق داریم :

تاکیدی --- ← بعدش صفت و مضاف الیه نداره.

نوعی --- ← بعدش یا صفت داریم یا مضاف الیه

جمله ی وصفیه

ساده

* استغفرتُ اللهَ استِغْفاراً.

اسْتِغْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفاراً صادقاً.

صفت

* اسْتِغْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفارَ الصَّالِحِينَ.

مضاف الیه

✓ مواظب باش اگر بعد از مفعول مطلق مضاف الیه بیاد ..... نمیتونه تنوین بگیره.

X حواست به ترجمه ی مفعول مطلق باشه

هیچ وقت خود مفعول مطلق ترجمه نمیشه...

تاکیدی ← با قید تاکید ترجمه میشه. (قطعاً - حتماً - بدون شک .....)

نوعی ← فقط صفت یا مضاف الیهش ترجمه میشه.

- جملات مهم درس -

- جَلَسَ عَلَيْهِ جُلُوسَ الْأَمْرَاءِ.

- فَطَافَ بِالْبَيْتِ طَوَافَ الْأَعَاظِمِ.

- فَاسْتَلَمَهُ اسْتِلَامًا سَهْلًا.

- يَرْغَبُوا فِيهِ رَغْبَةً الْمُحِبِّينِ.

- أَنَا أَعْرِفُهُ مَعْرِفَةً جَيِّدَةً.

- أَنْشَدَ هَذِهِ الْقَصِيدَةَ إِنْشَادًا رَائِعًا.

- تَجْتَهِدُ الْأُمُّ لِتَرْبِيَةِ أَوْلَادِهَا اجْتِهَادًا بِالْغَا.

- فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا.

- اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا.

- كَلَّمَ اللهُ مُوسَى تَكْلِيمًا.
- نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا.
- الْمَغُولَ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهِجُمُوا عَلَى الصَّيْنِ هُجُومًا قَاسِيًا.
- يَنَامُ نَوْمًا عَمِيقًا.
- يَحْتَاجُ إِلَى الْمَاءِ وَالطَّعَامِ وَالْهَوَاءِ احْتِيَاجَ الْآحْيَاءِ.
- ..... حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْغِلَافِ خُرُوجًا عَجِيبًا.
- إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا.
- إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا.
- يَعِيشُ الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا عَيْشَ الْفُقَرَاءِ وَيُحَاسَبُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسَبَةَ الْاَغْنِيَاءِ.

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه‌های ارتباطی مرکز مشاوره

تلگرام

اینستاگرام

وبسایت

AlirezaAfsharOfficial

AlirezaAfsharOriginal

www.AlirezaAfshar.org

رزور مشاوره خصوصی علیرضا افشار

برای رزور مشاوره خصوصی تک جلسه و ماهانه
به شماره ۰۹۳۵۸۹۶۰۵۰۳ در واتساپ پیام دهید

Afshar.xyz

آدرس تمام رسانه ها :

